

A vállalkozók mazochisták – erre a következtetésre jutottunk az Udvarhelyszéki Kis- és Középvállalkozások Szövetsége által kedden szervezett előadáson, ahol a kormány által okozott adózási sötétséget próbálta megvilágítani **Bálint Csaba** könyvelő. Az előadás után úgy tűnik, leginkább papírgyárosnak éri meg lenni, és illik egyből 20-30 százalékos áremeléssel kezdeni.

Miért tévednek a könyvelők?

A könyvelők nem tévedhetetlenek, és ennek egy furcsa paradoxon az oka. A gazdasági tevékenységeket, mint az adózás is, jogilag szabályozzák. A könyvelők a szakértői, de nekik csak fél évig tanítanak jogot az egyetemen. Emiatt sokan nem képesek a törvény szellemét követni, hanem betűről-betűre próbálják alkalmazni. Különösen jellemző ez az ellenőrökre.

Állati történetek az adózásról

De akkoriban valószínűleg még kevesebb volt a tücsök és több a hangya a Kárpát-medencében, így **nem kellett válaszolni arra a kérdésre, hogy a 2017-es jövedelem után miért kell 2018-ban járulékokat fizetni**. Azóta azonban elszaporodni látszanak a nem túl dolgozós élőlények, olyannyira, hogy a 2010-ben parafrázált francia állatmese 2018 Romániájában érvényesnek tűnik.

Amíg a hangya szorgoskodik, a tücsök henyél. Amikor megjön a tél, Svájcban a tücsök éhen hal, mert nincsenek tartalékai. Nálunk azonban sajtótájékoztatót hív össze, és a sajtón, a nép hangján keresztül nyomást gyakorol a kormányra, hogy ne hagyják éhen halni.

A kormány, hogy a tücsköt el lehessen tartani, adót emel, visszamenőleges hatállyal és kamatokkal, amit a hangyának kell kifizetnie, mert neki van, amiből. Nem számít, hogy **nem is tudott róla, hogy fizetnie kellett volna**.

. De a hangya tartalékai elfogynak, eladósodik és **kivándorol Svájcba**

, a tücsöknek pedig szociális lakásként kiutalják a hangya elzálogosított házát. A tücsök hamarosan elpatkol a pálinka okozta májcirózisban – adta elő La Fontaine meséjének mai változatát az előadó.

A tücskök azok az eltartott személyek egy államban, – beleértve a gyerekeket (25 százalék), időseket, betegeket és munkanélkülieket (15 százalék) –, akiknek az aránya jó esetben nem haladja meg a hangyák (legalább 60 százalék) számát, azaz a termelésben és adózásban részt vevőkéét.

Romániának 2017 végén hivatalosan 19 millió lakosa volt (nem hivatalosan csak 15, a többiek külföldön eprésztek), ebből 6,4 millióan, azaz 33 százaléknyan kaptak valamilyen segítyt. Az aktív lakosság aránya 42 százalék, nem hivatalosan azonban még ennél is alacsonyabb. Az erőforrások végesek, ezért optimalizálni kellett őket, vagyis adót kellett emelni.

Egymillión innen és túl

Idén január 1-jétől megváltozott a profitadó, magyarul társasági adó. A könyvelő szerint ezt az adónemet simán lehet úgy értelmezni, hogy az államnak 16 százalékos részesedése van a cégünkben. Ha ellenőrzőket küld, azért teszi, hogy megbizonyosodjon, megkapja az őt illető 16 százalékot. 2018-ban azok lesznek a profitadót fizető cégek, akik továbbra is 16 százalékot fizetnek, akiknek 2017. december 31-én **árbevételük meghaladta az egymillió eurót.**

Azokat az egymillió euró alatti árbevételt megvalósító cégeket, amelyek nincsenek állami tulajdonban, és felszámolás alatt sem, ezentúl **mikrocégnek nevezzük**.

A mikrocégek, mindegy, hogy 45 ezer lejnél nagyobb-e a törzstőkéjük, vagy mi a tevékenységük, **nem fizetnek 16 százalékos társasági adót** 2018-ban. Ők 1 vagy 3 százalék adót fizetnek attól függően, hogy van-e legalább egy teljes, vagy több részmunkaidős alkalmazottjuk.

Mikrocégnek lenni jó, mert ezeket a vállalkozásokat kevés valószínűséggel fogják az elkövetkező 5 évben ellenőrizni és büntetni a könyvelő szakember szerint. De vigyázni kell, ha nem szeretnénk erről a kiváltságról lemondani: attól a pillanattól, hogy az árbevétel átlépi az egymillió eurót, azonnal visszaváltozik a vállalkozás 16 százalékos adózóvá.

Hogy mégse legyen az életük fenékgig tejfel, a mikrocégek **nem szponzorizálhatnak**. Mivel a szponzorizáció értéke az árbevétel 5 ezreléke lehet, ami nem haladhatja meg a profitadó 20 százalékát, a mikrocégek, ha nagyon akarnak, adományozhatnak ugyan, de nem írhatják ezt le a költségeikből.

Pozitív változás is történt, az **általános költség** (cheltuieli generale) bevezetésével már nem kell minden, a bevételi oldalon megjelent tételnek szigorúan párja legyen a költség oldalon.

Vezess óvatosan – mindenről nyilvántartást

Ugyancsak kellemesen érintheti a vállalkozókat, hogy az autók pénzügyi amortizációját nem csak lineárisan, hanem a lefutott kilométerek arányában is el lehet számolni. A menetlevéllel, a cég székhelyén tárolással és az autó használati naplójával (FAZ) **igazoltan a cég érdekében használt személyautók** 4-6 év alatt amortizálódnak, a taxik 3-5 év alatt.

De nem érdemes csak ezért S kategóriájú Mercedesekkel furikázni, mert az amortizáció értéke nem haladhatja meg az 1500 lejt havonta.

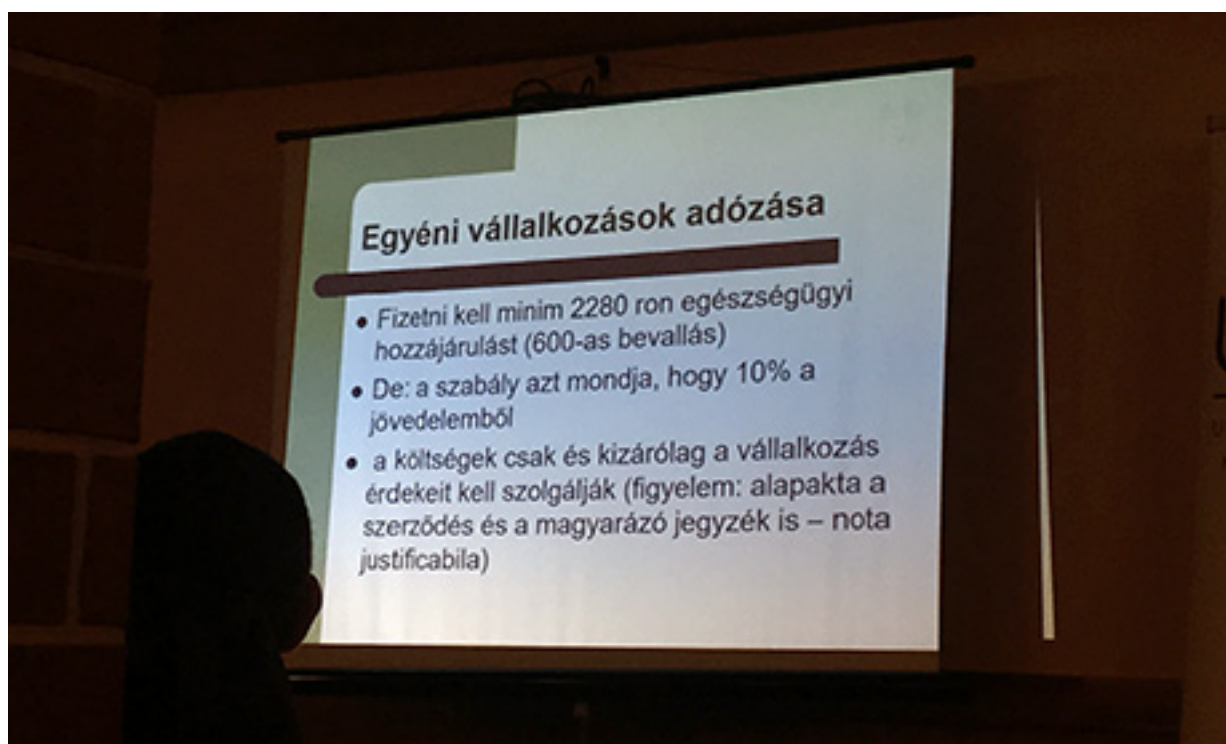
Az autóhasználati költségelszámoláshoz egyértelműen a cég érdekeit kell szolgálnia a járműnek. **Ha nem gyártjuk le az egyértelműsítő aktákat**, akkor az üzemanyagot és a javítási költséget csak 50 százalékban számolhatjuk el.

Amennyiben magánszemély használja az autót, iktatni kell az aktát a pénzügyön, cég esetén nem kell iktatni, de elkészíteni igen.

Papírgyártás magasfokon

Bálint Csaba többször is kihangsúlyozta, a büntetéseket elkerülni vágyó vállalkozónak **a pénz szerzése mellett fő tevékenysége**

az aktagyártás kell, hogy legyen. Fontos, hogy minden tranzakcióról legyenek papírjaink, alapaktáink, amik az általános vélekedéssel ellentétben nem a számlák és nem a nyugták. Az alapakták a szerződések, amiket minden esetben, nem számít az összeg, le kell gyártani.

Ne legyünk lusták, **kössünk szerződéseket, egyezményeket, írjunk megrendelőket**, mert a szerződés-számla-kifizetés szentháromság hiányáért morcos lesz az ellenőr, és jogosan. Sokba kerülhet évek múltán a félórás lustaság – mondta a könyvelő.

Vállalkozásunkban **ne álljunk szóba idegenekkel**, tette hozzá. Azaz nézzünk utána, ki az, akitől vásárolunk, és akinek eladunk. Igen gyanús az ellenőröknek, ha egy könyvelő vállalkozás ad el autógumit a telefonos cégnek, még akkor is, ha minden szereplő „áfás”.

Az aktával igazolt költséggenerálás algoritmusát az égőcsere példájával írta le a szakértő. Ha kiég vállalkozásunk székhelyén az égő, jön a karbantartó, aki ír egy úgynevezett „necesar”-t (szükséges) amiben leírja, hogy kiégett az égő, és ki kell cserélni.

A tulajdonos jóváhagyja az igénylést, a könyvelő kiutalja a pénzt, a karbantartó elmegy és megvásárolja, hozza a számlát, beteszi az égőt, és ír három sort, hogy ezen a napon betette az égőt.

A könyvelő és a tulajdonos ezt aláírják, összekapcsolják az iratokat és beteszik a dossziéba. Ebbe az aktába 99,99 százalék, hogy nem fog belekötni senki, mondja Bálint Csaba. Kérdés, hogy ki szokott így égőt cserélni.

Vannak fura esetek, például **a szolgáltatások és az internetes vásárlások**. Szolgáltatáskor igazolni kell, hogy a szolgáltatás megtörtént, munkalapot kell készíteni, amit aláír az átvevő és az átadó, s ha van néhány szemtanú, egyaránt.

Internetes vásárláskor pedig a kereskedő és a vásárló közti levelezést, valamint a weboldalon feltüntetett általános feltételeket kell kinyomtatni a költség igazolásához. A nemzetközi vásárlások nem mindig felelnek meg a román adórendszernek, ilyenkor legrosszabb esetben képernyőfotókkal lehet igazolni a beszerzés megtörténtét.

Osztalékadózzon egészségesen!

Bálint szerint tavaly a könyvelők többsége azt tanácsolta a klienseinek, hogy vegyék ki az osztalékot, mert most csak 5 százalékot kell rá fizetni. Igen ám, csak hogy 2018. január elsejétől a tavalyi osztalékra az idén 10 százaléknyi egészségügyi hozzájárulást kell fizetni. Egyelőre a kötelező minimumot, **a bruttó minimálbér 12-szeresét kell csak kifizetni, azaz 2280 lejt**, de megtörténhet, hogy jövőre még ráfizetnek jövedelmük alapján erre a könnyebbbségre a

vállalkozók. Hányszor jártunk úgy, hogy tessék kifizetni -3 évre még ennyi és ennyi lejt, mert...? – érvelt a tapasztalataira alapozva a könyvelő.

Az egészségbiztosítási járulék nem csak az osztalékadó, hanem az egyéni vállalkozók, illetve a bérbeadásokból származó jövedelmek után is fizetendő.

Ha csak kicsit emelsz, izomlázad lesz, ha sokat, profitod

2018-ban az élőerő költsége legkevesebb 1900 lej, ami 1162 lej nettó fizetést jelent az alkalmazottnak, 97 lejjel többet, mint tavaly. Ennek a bérmelésnek köszönhetően a minimálbéres alkalmazottak esetében 162 lejjel több a költsége a vállalkozónak, mint 2017-ben.

A 2000 lejes nettó fizetés idén 3407 lejbe kerül az alkalmazónak, **19 lejjel kevesebbe kerül** a 2017-es 3425 lejnél. Tehát a kormány nem hazudott: a munkavállalók utáni járulékok csökkennek, de csak akkor, ha nem minimálbért ad a vállalkozó.

A fizetések utáni járulékok áterhelése a munkáltató válláról az alkalmazottéra nem lett annyira rossz, mint amennyire tiltakoztak ellene, jelentette ki az előadó. Amiben a kormány tévedett a minimálbér-emeléssel, hogy a vállalkozónak nem érdeke, hogy minimálbéren tartsa az alkalmazottait.

„Minimálbéren csak azt tartjuk, aki nem jó másra. **A cégvezető érdeke, hogy jól tartsa**, s így megtartsa azokat az embereit, akik profitot hajtanak neki” – mondta Bálint Csaba.

„Remélem, minden cég elkészítette a dokumentációt a bérek újratárgyalásáról az alkalmazottakkal” – figyelmeztetett.

Egyéniségek kíméljenek

A könyvelők rühellik az egyéni vállalkozókat, mert ugyanannyi baj van velük, mint a kft-kel, de nem szeretnek annyit fizetni. De azért Bálint Csaba elmondta az őket érintő legfontosabb változásokat is. Vagyis, hogy az eddigi 16 helyett 10 százalék adót fizetnek, plusz az adótörvénykönyv által előírt egészségbiztosítást (idővel megeshet, hogy valóban érvénybe lép a

10 százalék), amely esetében a minimális 2280 lejnél többet is fizethetnek, ha akarnak, de jelen pillanatban nem kötelező.

Az egyéni vállalkozók esetében is érvényes a figyelmeztetés, nézzék meg alaposan, és dokumentálják, milyen költségeket számolhatnak el. Például mindenkinek joga van munkaruhára, 2 év alatt kettő használható el, egy nyári és egy téli. De az eszkavátoros cég nem adhat öltönyt, a könyvelő pedig salopétát az alkalmazottaira.

Nem a számla alapján könyvelünk! – szögezi le a könyvelő. Kivéve, az áfás egyéni vállalkozásokat, ahol az áfa nyilvántartását a számla, és nem a kifizetés-bevétel alapján számolják ki.

Magánszemélyek sem úszhatják meg

Januártól kötelező a magánszemélyeknek adónyilvántartás-füzete legyen (registru de evidență fiscală pentru persoană fizică). A „normás” magánszemélyek 100 ezer euró jövedelemig a norma alapján, afölött a jövedelem alapú adózási rendszer szerint adóznak. **Az adónyilvántartás-füzetben**

kell vezetniük a jövedelmeket, hogy lássák, mikor lépik át az áfás, illetve a 100 ezer eurós szintet.

Az éves adóbevallás határideje elméletileg május 25., a pfa-k, vagyis az egyéni vállalkozók a leírható költségeiket ezzel együtt adják le. Az intellektuális tevékenységből származó jövedelmet megvalósítók csak a jövedelem részt töltik ki, vagy köthetik úgy a szerződést, hogy minden adót visszatart a cég, és akkor nem kell kitölteniük semmit.

Ha az adóalanynak több jövedelemformája van, – egyéni vállalkozó, kabinet, bérbeadás, intellektuális jövedelem –, akkor annyi regiszttert tölt ki, ahányféle jövedelme van, és külön nyilvántartja mindegyik jövedelme forrását és igazoló jegyzékkel ellátott költségét.

Ráfázhatunk az áfára

Bálint Csaba szerint rendszeresen elvétik a vállalkozók az ÁFA-plafont, amit a 2007. január 1-jei 3,38 lejes árfolyamon számolunk ki. Ez 2018-ban 65 ezer euró, azaz 220 ezer lejnek megfelelő összeg.

Bár a bolgár szomszédok két év kínládás után kidobták a rendszert, Romániában tavaly bevezették az ún. SPLIT-áfát. Utolsó pillanatban aztán annyit módosítottak a törvényen, hogy nem mindenkinek, **csak a felszámolás vagy csődeljárás alatt levő cégeknek kötelező bevezetniük**, illetve azoknak, akiknek nagyobb áfa-adósságaik vannak (5000 lejnél több a kis-, 10 ezer lejnél több a közép-, és 15 ezer lej fölött a nagyvállalkozások esetében). Amennyiben január 31-ig nem fizetik ki, SPLIT-áfássá változik a cég.

Ez annyiban kellemetlen, hogy külön, a pénzügynek lejelentett számlán kell tárolniuk az ÁFÁ-t, oda érkezik, és onnan mehet ki adás-vétel esetén az összeg áfa része. Készpénzt nem lehet kivenni róla, ami cash-flow problémákat okozhat. A cégvezetőknek maguknak kell mérlegelniük, hogy megéri-e nekik ilyen számlát használni, a Kínából sokat importálóknak megérheti Bálint Csaba szerint.

Az árháborúnak csak vesztesei vannak

A 2017-es áremeléseket figyelembe vevő vállalkozóknak két lehetőségük van. Az egyik a költségek optimalizálása. „**Felejtsük el ezt a hülyeséget!**” – jön indulatba Bálint Csaba.

A másik lehetőség az áremelés.

„Székelyföld fellendülése attól tud megtörténni, hogy versenyképesek leszünk, de az nem attól történik, hogy alacsony áron adunk el. Az sóherség. **A versenyképesség azt jelenti, hogy jó áron, jó szolgáltatást, jó minőséget adok**

" – áll ki az áremelés mellett a könyvelő.

Ha belépünk az árháborúba, annak komoly következményei lesznek: nem lesz félretett pénzünk, amiből kifizessük a pénzügyi ellenőrzések büntetéseit, és ami a legrosszabb, nem tudunk fejleszteni. Ezt elkerülendő **minden cégnek 20-30 százalék között kell árat emelnie.**

„Vannak cégek, ahol a tulajdonosok még nem vették észre, hogy a minimálbéren levő munkaerejük fejenként 167 lejfel többbe kerül, és emelkedett a víz meg a gáz ára. Persze, hogy nincsen pénzük! Nem is lesz!" – nevette meg az előadó a közönséget.

Kipipálnivalók az új évre

Évzárás előtt bogarásszuk át az iratokat, aktákat, és ha valami rendellenesség történt, például sztornóztunk egy számlát, írjunk magyarázatot hozzá. A 101-es űrlap kitöltésekor nézzük meg, a költség leírható vagy sem. Van-e érvényes kinevezettünk a pénzmossási felügyelethez? Ha nincs, 15 ezer lej a büntetés. Érvényesek-e a számla-, és nyugtaszámok? Jegyzőkönyveket kell írni, megnézni az érvényességüket. Lejelentettük-e már a pénzügyön, hogy mekkora kereskedelmi árrésszel dolgozunk? A pénztárgépeket cseréljük ki – ha nagy adózók vagyunk június, ha kicsik, augusztus 1-jéig – speciális memóriával rendelkezőkre. Munkaügyi tárgyalások megvannak-e, alá vannak-e íratva? Kérjük „nullás atestare”-t a pénzügyről, mert akkor leellenőrzik az összes iratunkat, és kiderül, még mi hiányzik. Vigyázzunk, lejárt bérleti szerződésünk miatt az áfánkat ne függesszék fel. Ha az alapellenőrzés június 1-je előtt történik, 6 évre visszamenőleg ellenőrzik a céget. Ha ez után, akkor csak öt. Készüljünk fel minden eshetőségre. Január 1-jétől minden cégnek és a könyvelőnek elektronikus aláírása kell, hogy legyen. (semnătură digitală). **Nekünk**

hatszáz

Elméletileg május 25-ig, gyakorlatilag január 30-ig el kell készíteni a jövedelembevallást, mert akkor van az ún. **600-as bevallás leadásának a határideje**. Ez azokra érvényes, akik fizetesen kívüli jövedelmet valósítottak meg 2017-ben.

